

Załącznik nr 2

Dr Jolanta Szymkowska-Bartyzel

Adiunkt

Zakład Kultury Amerykańskiej

Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonijnych

Uniwersytet Jagielloński

AUTOREFERAT

1. Imię i Nazwisko: Jolanta Szymkowska-Bartyzel
2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe/ artystyczne - z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

2003 - stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o sztuce nadany Uchwałą Rady Naukowej Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie na podstawie rozprawy doktorskiej: Tytuł rozprawy: *Amerykański mit - Polski konsument. Funkcja perswazyjna amerykańskich mitów i motywów kulturowych w telewizyjnym komunikacie reklamowym.*

Promotor: Prof. dr hab. Wiesław Godzic

Recenzenci: Prof. dr hab. Jerzy Bralczyk, Prof. dr hab. Andrzej Pitrus

1992 - magister filologii polskiej, specjalność: filmoznawstwo, Uniwersytet Jagielloński.

1992 - licencjat, Nauczycielskie Kolegium Językowe, Uniwersytet Jagielloński

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych/ artystycznych.

Od 2007- adiunkt, Zakład Kultury Amerykańskiej, Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonijnych, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

2005-2007 - asystent, Katedra Amerykanistyki, Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonijnych, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.)

a) tytuł osiągnięcia naukowego/artystycznego

Nasza Ameryka wyobrażona. Polskie spotkania z amerykańską kulturą popularną po roku 1918

b) autor/autorzy, tytuł/tytuły publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa, recenzenci wydawniczy

Jolanta Szymkowska-Bartyzel, *Nasza Ameryka wyobrażona. Polskie spotkania z amerykańską kulturą popularną po roku 1918*, Kraków: Księgarnia Akademicka, 2015.

Recenzent: dr. hab. Małgorzata Bogunia-Borowska

c) omówienie celu naukowego ww. pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Badania nad odbiorem amerykańskiej kultury popularnej w Polsce stanowią rezultat moich wieloletnich zainteresowań oraz pracy naukowej prowadzonej od 2010 roku, m.in. w ramach grantu badawczego przyznanego przez Instytut Johna Kennedy'ego przy Freie Universitat w Berlinie oraz grantu NCN obejmującego badania w obszarze relacji polsko-amerykańskich (*Polska w stosunkach transatlantycznych – narzędzia, perspektywy i znaczenie Polski w kształtowaniu debaty transatlantycznej* - projekt SYMFONIA, UMO-2011/03/D/HS5/01116) Efektem tych wysiłków jest opublikowana w 2015 roku monografia *Nasza Ameryka wyobrażona. Polskie spotkania z amerykańską kulturą popularną po roku 1918*. Praca analizuje charakter i konsekwencje transferu amerykańskiej kultury w Polsce, którego źródłem są procesy modernizacyjne i globalizacyjne zachodzące w różnych dziedzinach życia społecznego, w tym także kultury i życia codziennego. Podstawą dla prowadzonych rozważań jest założenie, że zmiany społeczne zachodzące w ostatnim stuleciu w polskiej przestrzeni kulturowej są determinowane między innymi globalnymi wpływami amerykańskiej kultury popularnej, zaś analizy zmierzają do ujawnienia charakteru i funkcji tych wpływów oraz ich konsekwencji zarówno na poziomie wspólnoty, jak i jednostki. Przedstawiona w pracy argumentacja opiera się na analizach różnych kategorii tekstów amerykańskiej kultury popularnej obecnych w polskiej przestrzeni kulturowej, które przekształcają jej charakter, istotnie wpływając na wyobrażenia i postawy odbiorców. Pełnione przez nie funkcje – społeczne, kulturotwórcze i polityczne – zostały zaprezentowane w ramach wyznaczonych przez historię i ewolucję społeczną Polski po roku 1918.

Kultura popularna, będąca w centrum moich zainteresowań badawczych, fascynowała mnie nie tyle w kontekście analiz tekstowych, ile w relacji z dynamiką społecznych oddziaływań, zmian jakie mogą wywołać ikony, symbole, dźwięki, czy całe narracje. Omawiana monografia jest poświęcona właśnie takim zmianom dokonującym się pod wpływem rozmaitych tekstów

amerykańskiej kultury popularnej, zarówno na poziomie całego społeczeństwa, jak i na poziomie bardzo indywidualnym.

Przemiany społeczne, ekonomiczne i kulturowe, jakie nastąpiły na przestrzeni ostatniego stulecia, charakteryzują intensywne i istotne wpływy amerykańskiej kultury popularnej. Wpływy te, złożone i wielowymiarowe, najczęściej określane są mianem amerykanizacji rozumianej jako forma imperializmu kulturowego. Jednak zarówno sam proces, jak i charakter amerykańskiego transferu kulturowego wymyka się jednoznacznemu przypisaniu go do działań o charakterze wyłącznie perswazyjnym.

W omawianej monografii punktem wyjścia do krytycznych analiz stały się następujące hipotezy badawcze:

- amerykańska kultura popularna odgrywa kluczową rolę w konstruowaniu ponowoczesnej rzeczywistości;
- w ujęciu funkcjonalnym amerykańska kultura popularna pełni istotną funkcję w transmisji kulturowego dziedzictwa, kształtuje style życia i systemy wartości;
- w różnych okresach polskiej historii po roku 1918 amerykańska kultura popularna spełniała istotne funkcje jako siła napędowa do wprowadzania i kształtowania zmian społecznych;
- podstawowym obszarem transmisji i transgresji amerykańskich wzorców kulturowych w polskiej przestrzeni kulturowej były i są wyobrażenia społeczne kreowane przez teksty amerykańskiej kultury popularnej: muzykę, kino, produkcje telewizyjne.

W swoich rozważaniach wychodzę od analizy podstawowych teorii, w jakich zwykle omawiana jest amerykańska kultura popularna w jej realizacjach na terytorium odmiennym kulturowo. Dążąc do wszechstronnego opisu omawianych zjawisk, posługuję się pojęciami i teoriami utrwalonymi w literaturze z obszaru kulturoznawstwa i nauk społecznych. Szczegółowo omawiam zatem zjawisko amerykanizacji w jego złożonych postaciach i interpretacjach. W najbardziej popularnym zarówno naukowym, jak i publicystycznym dyskursie amerykanizacja jest interpretowana jako forma imperializmu kulturowego, rozumianego jako jednokierunkowy proces, w którym Stany Zjednoczone, korzystając ze swojej mocarstwowej pozycji w świecie, dominują kultury narodowe narzucając im wytwory swojej kultury symbolicznej i materialnej, a wraz z nimi cały system aksjonormatywny. W moich analizach odrzucam jednak takie rozumienie amerykanizacji, uznając za wieloma badaczami kultury, że w obliczu postępujących zmian globalizacyjnych jest ono jednostronne i nie uwzględnia złożoności relacji między tekstami kultury a ich odbiorcami. W analizach odwołuję się najczęściej do koncepcji niemieckiego badacza Winfrieda Flucka, który termin „amerykanizacja” zastępuje sformułowaniem „samoamerykanizacja”, dowodząc, że recepcja amerykańskiej kultury popularnej ma charakter bardzo indywidualny i dlatego jest różnorodna i nieprzewidywalna. Użytkownicy tej kultury

bowiem bardzo często łączą różne obiekty pochodzące z różnorodnych historycznych i osobistych doświadczeń kulturowych ze swoimi utopijnymi tęsknotami, sprawiając, że teksty kultury reprezentują dla poszczególnych jednostek coś, co przekracza poziom oczywistego czy jawnego znaczenia i co może być zupełnie niezrozumiałe dla innych. Według Flucka dzieje się tak, ponieważ tekstów kultury popularnej doświadczamy w drodze „ich selektywnego przywłaszczenia”, odbierając je często nie poprzez identyfikację z nimi, lecz w kategoriach zwykłego doświadczenia estetycznego, w którym kolor, dźwięk, wizerunek lub jakiś inny element przez jednych niedostrzegany u innych wywoła cały łańcuch skojarzeń zupełnie wyjątkowych i niepowtarzalnych. W takim rozumieniu amerykańska kultura popularna jawi się jako ważny czynnik pozwalający jednostce na budowanie jej odrębności i bardzo indywidualnego charakteru. Koncepcja samoamerykanizacji jest szczególnie przydatna, kiedy analizujemy polskie doświadczenia z amerykańską kulturą popularną w kontekstach historycznych.

Różne rozumienia procesów amerykanizacyjnych umieszczam na tle zmian modernizacyjnych oraz wpisujących się w nie rozmaitych zjawisk i procesów, takich jak makdonaldyzacja czy disneyizacja. Zastanawiam się również nad relacjami między amerykanizacją a globalizacją oraz globalnym charakterem rozprzestrzeniania się amerykańskiej kultury popularnej. Za kluczowy w analizach transferu kulturowego uznaję charakter amerykańskiej kultury popularnej, który stanowi bezpośrednią przyczynę jej niezwykłej atrakcyjności i siły oddziaływania. Za szczególnie istotne uważam za Winfriedem Fluckiem takie jej cechy, jak dostępność (ang. *availability*) również w sensie ekonomicznego masowego dostępu odbiorców oraz przystępność (ang. *accessibility*), przez którą rozumiem formalną i treściową prostotę tekstów tej kultury, nie wymagającą od odbiorców wysokich kompetencji kulturowych. Obie te cechy sprawiają, że teksty amerykańskiej kultury popularnej nie narzucają odbiorcy jednoznacznych sensów i interpretacji, lecz otwierają się na indywidualne i wyjątkowe recepcje ich użytkowników. Taka indywidualizacja odbioru tekstów kultury prowadzi do pluralizacji stylów życia, a w efekcie także do odcięcie się jednostki od władzy społecznych nakazów. Dla odbiorców amerykańskiej kultury popularnej szczególnie atrakcyjny był jej antyautorytarny charakter realizujący się zarówno w nieformalnych formach zachowania czy młodzieńczym buncie, jak i postawach konsumenckich.

Amerykańska kultura popularna odpowiedzialna jest za produkcję wielu mitów, rozumianych za Rolandem Barthesem jako systemy semiologiczne, które w znaczący sposób zdominowały wyobrażenia społeczne na temat Ameryki. Dlatego też kluczowym konceptem, który wykorzystuję przy omawianiu charakteru polskich spotkań z amerykańską kulturą popularną jest „Ameryka wyobrażona”, będąca pewnym konstruktem z obszaru wyobrażeń społecznych powstałym w zbiorowej wyobraźni Polaków. Jak dowodzą przeprowadzone analizy konstrukt ten odegrał istotną rolę porządkującą społeczne emocje, zachowania, aspiracje w

różnych okresach polskiej historii, czyniąc „Amerykę wyobrażoną” punktem odniesienia w projektowanych wizjach nowoczesności, demokracji, dobrobytu i wolności obyczajowej. W książce poświęconej wyobrażeniom społecznym *Wyobrażenia społeczne: szkice o nadziei i pamięci zbiorowej* Bronisław Baczko dowodzi, że konstrukty te „wytworzone i ukształtowane przy użyciu tworzywa zaczerpniętego z zasobów symbolicznych cechują się swoistą realnością, która związana jest z samym ich istnieniem, ze zmiennym wpływem, jaki wywierają na mentalność i zachowania zbiorowe, z różnorodnymi funkcjami jakie pełnią w życiu społecznym.”¹ Ameryka jako „idea –obraz”², ukształtowana w polskiej wyobraźni społecznej, głównie przez teksty kultury popularnej, służyła Polakom jako pewien model nowoczesności i postępu, co z kolei kształtowało aspiracje społeczne. Również w europejskiej refleksji na temat amerykańskiej kultury popularnej pojawiają się odniesienia do wyobrażeń społecznych na temat Ameryki, a termin „Ameryka wyobrażona” (ang. *Imagined America*) pojawia się u Winfrieda Flucka, Jaapa Kooijmana czy Richarda Pellsa. Dick Hebdige natomiast używa określenia „Ameryka mityczna”, odwołując się tym samym również do pojęcia mitu i rozumienia Ameryki jako pewnego systemu znaków i ewokowanych przez te znaki znaczeń.

Analizy charakteru oraz funkcji amerykańskiego transferu kulturowego w polskiej przestrzeni kulturowej dokonują przy uwzględnieniu procesów globalizacyjnych, na skutek których w narodowych systemach kulturowych zachodzą procesy o charakterze transkulturowym. Dzieje się tak za sprawą środków komunikacji masowej oraz szybkiego transportu, które sprawiają, że jednostki nie funkcjonują w oddzielnych, homogenicznych kulturach, lecz w sieciach relacji, w których różne kultury mieszają się i wzajemnie przenikają. Dlatego też w dyskursie na temat polskiej recepcji amerykańskiej kultury popularnej konieczne okazało się zarysowanie jej europejskiego kontekstu, który ujawnił uniwersalny i powszechny charakter pewnych zjawisk przy jednoczesnym wyraźnym ich zróżnicowaniu na poziomie lokalnym.

Europejski kontekst jest istotny i przydatny z kilku powodów. Po pierwsze, amerykańska kultura popularna docierała do Polski najczęściej w sposób zapośredniczony, a przez to nieco zmodyfikowany, zeuropeizowany. Tak działo się na przykład z jazzem, który docierał do Polski w okresie międzywojennym głównie z Berlina lub Paryża. Jeśli zdamy sobie sprawę, że jazz to nie tylko sama muzyka, ale też sposób jej uprawiania oraz cała wyrosła wokół niego obyczajowość, to okaże się, że fakt zapośredniczonego odbioru staje kluczowy dla zrozumienia fenomenu obecności amerykańskiej kultury w Polsce. Po wtóre, zjawiska, których doświadczały narodowe systemy kulturowe pod wpływem amerykańskiego transferu, charakteryzowała pewna spójność,

¹ Bronisław Baczko, *Wyobrażenia społeczne. Szkice o nadziei i pamięci zbiorowej*, Wydawnictwa Naukowe PWN, Warszawa, 1994, s. 14.

² Ibidem.

symultaniczność, jednorodność estetyczna i aksjonormatywna. Szczególnie widoczne jest to w kulturze młodzieżowej, której kolejne wcielenia występowały w Europie w bardzo podobnych formach i niemal w tym samym czasie. Bliższa analiza miejsc, postaci i funkcji amerykańskiej kultury popularnej w trzech europejskich krajach – Francji, Wielkiej Brytanii i Niemczech – pozwoliła na zbudowanie zarówno tła dla procesów następujących w Polsce, jak i określenia ich podobieństw i różnic.

W kolejnych rozdziałach monografii analizuję charakter spotkań Polaków z amerykańską kulturą popularną w poszczególnych okresach polskiej historii od roku 1918 – czasu odrodzenia się polskiej państwowości, który zbiegł się z dynamicznymi zmianami modernizacyjnymi w Europie związanymi również ze znacznie intensywniejszą obecnością polityki, gospodarki i kultury Stanów Zjednoczonych na Starym Kontynencie – aż po współczesność. W tym kontekście podejmuję próbę opisu form amerykańskich tekstów popkulturowych oraz rozmaitych funkcji – społecznych, kulturowych i politycznych, jakie spełniały w określonym czasie. Koncept spotkania, zapożyczony z niemieckiej publikacji na temat kontaktów Niemców z amerykańską kulturą, uznałam za bardzo pojemny, nośny a jednocześnie w żaden sposób niewartościujący charakter amerykańskiego transferu kulturowego, w przeciwieństwie do mocno nacechowanego semantycznie i silnie wartościującego terminu „amerykanizacja”.

W okresie dwudziestolecia międzywojennego Polacy odbudowywali swoją państwowość i definiowali na nowo kulturową tożsamość. W czasie tych dwóch dekad dynamicznych zmian, których doświadczała cała powojenna Europa, amerykańska kultura popularna była istotnym czynnikiem tworzenia nowej obyczajowości i nowoczesnego stylu życia, odegrała też ważną rolę we wprowadzaniu procesów modernizacyjnych w Polsce. Stanowiła oczywistą alternatywę dla starszych, osadzonych w tradycji dziewiętnastowiecznej form kultury popularnej. Zarówno kino hollywoodzkie, jak i muzyka jazzowa i dostępne na rynku produkty konsumpcyjne w wyrazisty sposób zmieniały wzorce osobowe, formy spędzania wolnego czasu oraz obyczaje. W tym okresie, mimo że produkty amerykańskiej kultury popularnej były dostępne głównie dla wielkomiejskich elit, pewne wzorce i mody, a wraz z nimi także wartości pozostające w opozycji do tradycji i kultury narodowej uzupełniały i modyfikowały praktyki kulturowe Polaków.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku Polska weszła w orbitę wpływów gospodarczych i kulturowych świata zachodniego, z którego po drugiej wojnie światowej na niemal 50 lat wyrwał ją komunistyczny reżim. Rok 1989 był powrotem do formuł zainicjowanych w okresie międzywojennym. Wiele funkcji społecznych, które spełniała amerykańska kultura popularna na początku XX wieku, zachowało aktualność również pod koniec wieku, gdy w czasach transformacji Polacy na nowo musieli się zmierzyć z procesami podobnymi do tych z lat 1918-39, choć znacznie bardziej dynamicznymi i zderzającymi się z doświadczeniami wyniesionymi z systemu totalitarnego.

Czasy Polski Ludowej charakteryzuje bardzo niejednorodność, często wręcz sprzeczne podejście władz do produktów amerykańskiej kultury. Raz postrzegano ją jako ideologicznego wroga i surowo zakazywano jakiegokolwiek z nią kontaktu, innym razem wykorzystywano ją jako wentyl bezpieczeństwa do kierowania społecznymi emocjami. Elity odpowiedzialne za kształtowanie społecznych gustów bardzo starannie selekcjonowały produkty kultury zachodniej i odrzucały te, które arbitralnie uznały za płytkie, trywialne czy deprawujące. Dla polskich odbiorców przez niemal 50 lat amerykańska kultura popularna niezmiennie pozostawała obiektem pragnień i fascynacji, a jej teksty budowały wśród Polaków kolejne wersje „Ameryki wyobrażonej.” Przez cały czas trwania PRL-u to teksty amerykańskiej kultury reglamentowane Polakom w bardzo umiarkowanych dawkach inspirowały i budowały wyobrażenie na temat nowoczesnego świata. A w przełomowych latach 80. stała się kultura amerykańska napędem dla dążeń i aspiracji modernizacyjnych polskiego społeczeństwa. Te, zbudowane w przeważającej mierze w oparciu o teksty amerykańskiej kultury popularnej, wyobrażenia o nowoczesnym, zachodnim i wolnym świecie, w znacznym stopniu determinowały polskie działania na rzecz odzyskania suwerenności oraz odrzucenia sowieckiego modelu społeczno-kulturowego wraz z jego estetyką i wartościami. Wyobrażenia osadzone w specyfice amerykańskich produktów kultury, prezentujących wizję dostatniego, kolorowego, a co najważniejsze wolnego świata, pozwalały na tworzenie porównań, budowały potrzebę zmian i motywowały do działania.

W czasach transformacji teksty amerykańskiej kultury popularnej dostarczały Polakom wzorców do poruszania się po nowej rzeczywistości polityczno-ekonomicznej. Również społeczne aspiracje, wyobrażenia na temat postępu i nowoczesności – zarówno na poziomie wspólnotowym jak i indywidualnym – realizowano w znacznym zakresie w oparciu o wzorce czerpane z narracji i kodów kultury amerykańskiej. Analiza form i funkcji amerykańskiej kultury popularnej w Polsce lat 90. pokazuje ich coraz intensywniejszą obecność w przestrzeni społeczno-kulturowej oraz pewną niekompetencję polskich odbiorców traktujących je, niejednokrotnie dość bezkrytycznie, jako wskazówki i punkty odniesienia w kształtowaniu aspiracyjnych postaw. Seriale takie jak *Dynastia* czy *Przystanek Alaska* inspirowały i podsuwały gotowe rozwiązania, przydatne w nowej rzeczywistości. Szczególnie interesującym fenomenem społecznym była recepcja serialu *Dynastia*, emitowanego na samym początku lat 90., którego wpływ na społeczeństwo stał się przedmiotem analiz socjologicznych. Ta opera mydlana w stylu *glamour* określiła wzorce osobowościowe, style życia i często aspiracje dla polskiego społeczeństwa budującego nowy porządek a w nim nowy system norm i wartości. Z drugiej strony, kultura hip hopu, stworzona przez Czarną mniejszość amerykańskich metropolii, oparta na poczuciu wykluczenia, dostarczała gotowych form i formuł estetycznych do wyrażenia zarówno młodzieńczego buntu, jak również do ekspresji transformacyjnych rozczarowań polskiej młodzieży. Te biegunowo różne funkcje – zupełnie odmienne rzeczywistości i wartości

prezentowane w serialu *Dynastia* i twórczości pierwszych polskich raperów – demonstrują, jak różnorodnie mogą być wykorzystane teksty amerykańskiej kultury popularnej.

Punktem wyjścia do refleksji nad współczesnymi formami spotkań Polaków z amerykańską kulturą popularną jest teza Winfrieda Flucka, głosząca, że w obliczu zmian politycznych, które nastąpiły w Stanach Zjednoczonych po 11 września 2001 roku, oraz dynamicznego rozwoju nowoczesnych technologii komunikacyjnych należy dziś mówić o erze postamerykanizacji, w której koncept amerykanizacji nie znajduje już uzasadnienia w debacie o kulturze. Analizując w ostatnim rozdziale monografii jeden z najbardziej fascynujących fenomenów ostatnich lat – amerykańskie seriale nowej generacji i ich miejsce w aktywnościach kulturowych polskich odbiorców, zestawiam tezę Flucka o postamerykanizacji z koncepcją Floriana Grossa o *cool* lub *hip* amerykanizacji, którą Gross buduje właśnie w oparciu o analizę amerykańskich seriali nowej generacji. Społeczny odbiór tych seriali wyraźnie pokazuje niezwykle możliwości adaptatywne i autoreproduktywne amerykańskiej kultury popularnej.

Monografia *Nasza Ameryka wyobrażona. Polskie spotkania z amerykańską kulturą popularną po roku 1918*. porządkuje w określonych ramach narracyjnych obszerny materiał i uzupełnia go refleksją na temat rozlicznych funkcji, jakie w polskiej przestrzeni kulturowej spełniała amerykańska kultura popularna. Odkrywa jednocześnie wiele sfer, które wymagają znacznie głębszych analiz. Amerykański transfer kulturowy, choć tak oczywisty i intensywny, nie wzbudził większego zainteresowania polskich badaczy, mimo że na świecie, a szczególnie w Europie Zachodniej, amerykańska kultura popularna w jej interakcjach z tekstami kultury i lokalnymi odbiorcami jest od lat przedmiotem wielu badań, projektów i publikacji.

We współczesnych studiach amerykanistycznych coraz ważniejszą rolę odgrywa orientacja transnarodowa, w której centrum zainteresowania znajdują się zjawiska wyłaniające się ze styku tego, co amerykańskie, i tego, co narodowe. Szczególnie badania nad amerykańską kulturą popularną wymagają dialogicznego i transkulturowego podejścia, dzięki któremu śledzenie dwukierunkowych procesów transkultuacji i reartykulacji różnych form kultury w obcym kontekście kulturowym, pozwoli na opisanie jej nowych możliwości, form i funkcji.

Zamieszczone w monografii analizy są rezultatem badań prowadzonych przy użyciu kilku metod i wielu źródeł, zarówno wtórnych jak i pierwotnych. Proces badawczy obejmował także pobyty studyjne, kwerendy i badania empiryczne realizowane na różnym etapie pracy nad książką. Pewne wątki badawcze, które znalazły się w omawianej monografii, pojawiły się również w pracach zespołu badawczego realizującego grant Narodowego Centrum Nauki „Polska w stosunkach transatlantyckich – narzędzia, perspektywy i znaczenie Polski w kształtowaniu debaty transatlantyckiej” (projekt SYMFONIA, UMO-2011/03/D/HS5/01116).

d) omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych.

Kierunki moich poszukiwań badawczych koncentrują się na następujących obszarach:

1. Transfer kulturowy – recepcja amerykańskiej kultury w polskiej rzeczywistości społecznej

Omówiona monografia mieści się w pierwszym i wiodącym obszarze moich zainteresowań badawczych, który tworzy transnarodowa i transkulturowa refleksja nad amerykańską kulturą, przy czym kluczowy jest dla mnie amerykański transfer kulturowy w Polsce, jego formy, funkcje i recepcja. Taką perspektywę badawczą przyjąłem również w artykułach naukowych, z których szczególnie cenię sobie tekst *Iconizing Radical Change: How Gary Cooper Led Poland to Freedom* opublikowany w 2013 r. w pracy zbiorowej *Configuring America. Iconic Figures, Visuality, and the American Identity*, (red: Klaus Rieser, Michael Fuchs, Michael Philips, Bristol, Chicago: Intellect, ss. 149-166.) Tekst jest ten jest analizą słynnego plakatu wyborczego Tomasza Sarneckiego z 1989 roku. Wykazuję w nim, dlaczego właśnie postać z amerykańskiego westernu stała się ikoną radykalnych zmian politycznych w Polsce. Również w tekstach poświęconych problematyce śląskich westernów Józefa Kłyka: *Między Śląskiem a Teksasem – śląskie westerny Józefa Kłyka jako przykład pamięci protetycznej*. („Studia Migracyjne- Przegląd Polonijny”, Zeszyt 1/2015) oraz w opublikowanym przez „Review of International American Studies” artykule *From the American Wild West to Bojzowy Józef Klyk’s Westerns as Social Rituals* przyglądam się miejscu i funkcji tekstów amerykańskiej kultury popularnej w kulturze śląskiej, temu jak formuła westernu została wykorzystana do budowania społecznych i kulturowych więzi w społeczności lokalnej oraz dla zachowania pamięci historycznej.

Transfer amerykańskiej kultury pozostaje w obrębie mojego zainteresowania od wczesnego okresu badań prowadzących do uzyskania stopnia doktora. Przedmiotem rozprawy doktorskiej była analiza amerykańskich motywów kulturowych i ich perswazyjne wykorzystanie w telewizyjnym komunikacie reklamowym. Doktorat w nieco zmodyfikowanej formie został opublikowany pod tytułem *Amerykański mit, polski konsument – reklamowe oblicza Ameryki* (Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006).

Coraz intensywniejsza obecność tekstów amerykańskiej kultury popularnej w rodzimej rzeczywistości wywołuje także reakcje krytyczne, dlatego zjawisku polskiego anty-amerykanizmu przyglądam się w rozdziale zatytułowanym *The Polish Face of Anti-Americanism* opublikowanym w tomie *Quo Vadis America? Conceptualizing Change in American Democracy* pod redakcją Tomasza Basiuka i Bogdana Szklarskiego (Frankfurt am Main: Peter Lang Internationaler Verlag der Wissenschaften, ss. 137-147). Tekst ten dokumentuje nastroje społeczne wywołane amerykańskim atakiem na Irak w 2003 roku, a ugruntowane po kryzysie ekonomicznym 2008 r. i pokazuje krytyczny stosunek Polaków zarówno do działań administracji waszyngtońskiej, jak i

nachalnej obecności amerykańskiej kultury czy to symbolicznej czy konsumpcyjnej. Anty-amerykanizm zawsze towarzyszy procesom amerykanizacyjnym i pozostaje z nimi w ścisłej zależności – im intensywniejsza amerykanizacja, tym silniejsze pobudzenie anty-amerykańskich emocji.

W tym samym obszarze moich zainteresowań badawczych lokują się teksty bardziej teoretyczne, a przy tym bardziej ogólne, oderwane od polskiego kontekstu kulturowego, a poświęcone amerykanizacji w kontekście globalizacji i zmian modernizacyjnych. W publikacji z 2009 roku - *William Thomas Stead and his 1901 Vision of the Americanized World*, pochodzącej z tomu *The United States and the World*, pod redakcją Andrzeja Mani i Łukasza Wordliczka (Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, ss. 251-262) analizuję popularną prognozę słynnego brytyjskiego dziennikarza William T. Steada mówiącą o tym, że wiek XX będzie wiekiem Ameryki, zaś procesy amerykanizacyjne będą miały zasięg globalny. Stead w swojej słynnej książce *Americanization of the World: The Trend of the Twentieth Century* opublikowanej w 1901 roku, obserwując zachodzące w świecie zmiany, definiuje kilka dziedzin, w których oddziaływanie Ameryki będzie szczególnie odczuwalne w XX wieku. Wymienia między innymi naukę, biznes oraz język.

Zjawisko amerykanizacji w bardziej teoretycznym aspekcie analizuję również w rozdziale *Przeklinana i pożądania. Rzecz o amerykanizacji* opublikowanym w tomie *Amerykomania*, pod redakcją Włodzimierza Biernackiego i Adama Walaszka w roku 2012 (Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, ss. 865-878).

Dobra znajomość mechanizmów działania, form i efektów amerykanizacji, globalizacji czy procesów modernizacyjnych jest warunkiem wstępnym dla podjęcia analizy transferu kulturowego, czy recepcji amerykańskiej kultury popularnej w Polsce. W tej sferze moich zainteresowań i aktywności naukowych sytuuje się również pomoc koncepcyjna i wsparcie eksperckie podczas przygotowania wystawy „Amerykański Sen – American Dream”, zorganizowanej przez Muzeum Narodowe w Krakowie i Konsulat Stanów Zjednoczonych w Krakowie oraz kilkanaście haseł zamieszczonych w specjalnym leksykonie *Amerykański Sen. Leksykon wystawy/American Dream. Exhibition Lexicon* wydanym w 2009 roku przez Muzeum Narodowe w Krakowie, a poświęconym amerykańskiej kulturze przefiltrowanej przez polskie doświadczenia.

2. Amerykańskie mity ich konstrukcje, rekonstrukcje oraz dekonstrukcje

Badania prowadzone w toku przygotowywania rozprawy doktorskiej ukonstytuowały drugi nurt moich zainteresowań badawczych. Amerykańskie mity tworzone przez kulturę

popularną i media, ich różnorakie formy, sposoby, w jaki są konstruowane i dekonstruowane stały się tematem wielu moich publikacji. Począwszy od wspomnianej książki *Amerykański mit – polski konsument, czyli reklamowe oblicza Ameryki*, poprzez *America from Polish Perspective – Several Basic Myths* (w: *United States and Europe. Conflict versus Collaboration*, red. Andrzej Mania, Paweł Laidler, Katarzyna Spiechlanin, Łukasz Wordliczek, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, ss. 9-17), w którym definiuję podstawowe obszary budowania amerykańskich mitów w Polsce, aż do tekstu *Harley-Davidson on Polish Roads-the Mythical Aspects of Automotive Fascinations* („Ad Americam. Journal of American Studies”, Vol. 15. ss. 129-140). W tym ostatnim artykule przyglądam się mitowi, jaki powstał w Polsce wokół słynnych motocykli Harley-Davidson oraz analizuję sposoby budowania rynkowej pozycji marki za pomocą tego mitu. Również w artykule *Counterculture and Hyper-Capitalism: Commodifying the Rebel. The Case of Harley-Davidson*, opublikowanym w grudniu 2015 roku przez „Journal of Anglo-American Studies”, najbardziej prestiżowy portugalski periodyk naukowy poświęcony studiom amerykańskimi, rozpatruję wizerunek słynnej marki motocyklowej. Jej recepcję sytuuję na pograniczu kultury popularnej, mitologii i konsumpcji, aby następnie poddać analizie procesy konformizacji i komodyfikacji buntu przez wprzęgnięcie go w budowanie postaw konsumenckich. Tekst *Cowboys Go to Washington - Cowboy Culture in Presidential Politics* (w: *2012 U.S. Presidential Election: Challenges and Expectations*, red. Paweł Laidler i Maciej Turek, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, ss. 327-342) jest z kolei ściśle związany z amerykańską mitologią Dzikiego Zachodu i jej wykorzystaniem do celów politycznych.

W omawianym kontekście wart wspomnienia jest również specjalny numer jubileuszowy „Ad Americam. Journal of American Studies” z 2014 roku w całości poświęcony amerykańskiej mitologii i jej różnorodnym postaciom i funkcjom, który zredagowałam wspólnie z Marcinem Fatalskim i opatrzyłam wstępem.

3. Media masowe w Stanach Zjednoczonych

Ta kategoria moich zainteresowań naukowych w dużej mierze wyrosła na bazie kursów, które prowadziłam i prowadzę w Instytucie Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ, m.in.: „Historia kina amerykańskiego i kanadyjskiego” oraz „Media masowe w społeczeństwach amerykańskich”.

Zajęcia poświęcone amerykańskiej telewizji zwróciły moją uwagę na manipulacyjny charakter telewizyjnej rzeczywistości. Rezultatem tych przemyśleń był tekst *Talk Show as a Form of Contemporary (Pseudo) Public Sphere* („Ad Americam. Journal of American Studies”, Vol. 12, 2012, ss. 125-140). Punktem wyjścia jest dla mnie koncepcja sfery publicznej zaproponowany przez

Jürgena Habermasa, w odniesieniu do której analizuję mechanizmy dyskursu prezentowane w amerykańskich *talk shows*.

Zainteresowanie tzw. nowymi mediami oraz obserwacje poczynione w trakcie sprawowania przeze mnie przez wiele lat funkcji koordynatora program Erasmus w Instytucie Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ okazały się być istotnym wkładem w projekt badawczy finansowany przez Narodowe Centrum Nauki, a poświęcony negocjowaniu różnic kulturowych w erze komunikacji cyfrowej (realizowany w latach 2012-2014). Efektem badań zrealizowanych w tym projekcie, było wystąpienie na międzynarodowym sympozjum oraz tekst zatytułowany *Cosmopolitanism Online and Offline: Social Media and Polish Students in Europe* opublikowany w *Digital Diversities: Social Media and Intercultural Experience (Post-Intercultural Communication and Education)*, red. Garry Robson, Małgorzata Zachara, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2014, ss. 182-198). Głównym przedmiotem dociekań badawczych stało się w nim tworzenie i oddziaływanie norm i różnic kulturowych w sferach interakcji definiowanych przez nowe technologie. Koncept projektu zakładał, że zmiany technologiczne przekształcające charakter komunikacji wywierają istotny wpływ na istotę i przebieg spotkania międzykulturowego, zmieniając jego percepcje, sposób uczestnictwa, redefiniując jego międzykulturowy kontekst poprzez technologiczne wyrównanie szans i dostarczenie nowych narzędzi do zrozumienia innej, obcej kulturowo rzeczywistości. W ramach projektu prowadziłam badania diagnozujące, w jaki sposób pod wpływem wyjazdów na zagraniczne stypendia, a następnie użycia nowych mediów, polscy studenci budują i podtrzymują kosmopolityczne postawy otwartości na inność. Dzięki internetowi zyskali oni ogromne możliwości dostępu do informacji, rozpoznania różnic kulturowych i sposobów ich niwelacji. Sfera wirtualna ułatwia im również kontakty w świecie realnym, otwierając go i oswajając, co może przekładać się na wzmacnianie postaw pomocnych w kształtowaniu dialogu międzykulturowego. Z drugiej strony za sprawą Internetu oraz innych technologii komunikacyjnych młodzi ludzie nie są w stanie całkowicie zanurzyć się w nowe, obce kulturowo środowisko, ponieważ dzięki tym technologiom budują swoiste continuum bycia w swojej kulturze, w rodzinnym domu, wśród przyjaciół z Polski. W przyszłości planuję pogłębić naukową refleksję nad tzw. cyfrowym kosmopolityzmem (*digital cosmopolitanism*), dlatego też doświadczenia wyniesione z projektu oraz przeprowadzone badania uważam za szczególnie cenne.

Problematyce politycznej poprawności ograniczającej dyskurs publiczny zarówno w mediach, jaki i kinie amerykańskim poświęciłam dwa artykuły: *Polityczna poprawność w kinie amerykańskim – kompromis czy kompromitacja* (w: *Amerykańska demokracja w XXI wieku*, red. Andrzej Mania, Paweł Laidler, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2006 ss. 9-17), oraz *Divided by the Moving Image: Racism, Separatism and Political Correctness* (w: *The United States as a Divided Nation*, red. Marcin Grabowski, Krystof Kozak, Gyorgy Toth, Frankfurt am Main: Peter

Lang Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2014, ss. 151-166). W tym ostatnim analizuję rolę filmu w budowaniu podziałów społecznych w Stanach Zjednoczonych.

W tej sferze mojej aktywności naukowej mieszczą się również dwa wykłady publiczne poświęcone amerykańskiej prasie, które wygłosiłam w Międzynarodowym Centrum Kultury w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie fotograficznej Andreasa Feiningera, o których piszę poniżej.

4. Kultura Kanady

Osobnym tematem moich zainteresowań badawczych jest Kanada, choć rzeczywistości społecznej i kulturowej tego kraju dotychczas przyglądałam się dość niesystematycznie i raczej w perspektywie porównawczej np. w tekście *How Do We Perceive It—Examining Polish Perception of Canada* („Ad Americam. Journal of American Studies”, 4/2003, ss. 11-17). Przeprowadzam w nim próbę zrekonstruowania pewnych polskich wizerunków Kanady wyobrażonej. Tekst *Kanadyjska wojna na znaki – culture jamming jako element budowania kanadyjskiej tożsamości* poświęcony zjawisku *culture jammingu* w jego kanadyjskiej wersji reprezentowanej przez Adbuster Media Foundation i jej założyciela, niepokornego Kalle Lasna. Planuję, że w przyszłości właśnie kultura Kanady, szczególnie w jej wywrotowych reprezentacjach, stanie się dla mnie nowym terenem wyzwań badawczych.

Podsumowując, moje zainteresowania badawcze zdecydowanie koncentrują się wokół kultury popularnej zachodniej hemisfery, przede wszystkim kultury amerykańskiej w jej działaniach mitotwórczych oraz perspektywie transkulturowej. Dokumentuję formy jej recepcji, ale też nowe, lokalne interpretacje i funkcje, jakie generuje, gdy zetknie się z odmiennym kulturowo odbiorcą. Okazuje się, że amerykańska kultura popularna, choć często traktowana lekceważąco, spełniała i nadal spełnia liczne i niezwykle istotne funkcje zarówno dla jednostek, jak i całych społeczeństw. Właśnie ta właściwość społecznej, politycznej czy wręcz psychologicznej funkcjonalności amerykańskich tekstów kulturowych jest dla mnie szczególnie fascynująca. W kontekście transkulturowych oddziaływań amerykańskiej kultury popularnej niezbędne są jej zdolności mitotwórcze, dlatego amerykańska mitologia wpisuje się niejako z konieczności w ramy moich aktywności badawczych. Naturalną też postawą badacza jest podejmowanie rozmaitych działań wyrosłych na gruncie pracy dydaktycznej, debaty akademickiej czy uczestnictwa w życiu kulturalnym. Amerykańskie kino i amerykańskie media, o których uczę, stanowią bardzo ciekawy „poligon” do analiz mechanizmów oddziaływania społecznego, a symbole i narracje powstałe w Stanach Zjednoczonych stanowią jeden z silnie obecnych czynników wpływających na polską i globalną dynamikę kulturową.

Oprócz publikacji istotnym potwierdzeniem mojej działalności naukowej są liczne konferencje naukowe zarówno polskie, jak i zagraniczne. Swoje wystąpienia przedstawiałam dwukrotnie na światowych kongresach organizowanych przez International American Studies Association (IASA) oraz na innych konferencjach międzynarodowych. Sama również brałam udział w organizacji konferencji naukowych: *Amerykański mit w kulturze polskiej. Konstrukcja. Rekonstrukcja. Dekonstrukcja* (2008), *Negotiating Cultural Difference in the Digital Era* (2013) oraz *Back to the Game? Poland in Transatlantic Relations after 1989* (2015). W okresie od 2003 roku wygłosiłam referaty na 15 konferencjach, choć jako uczestnik i słuchacz wzięłam udział w nieporównywalnie większej liczbie warsztatów, spotkań naukowych, sympoziów i kongresów. Pełna lista moich wystąpień znajduje się w załączniku nr 3.

Bardzo ważnym dla mnie i jak się okazało również dla środowiska naukowego amerykańistów było założenie przeze mnie w roku 1999 pisma naukowego „Ad Americam. Journal of American Studies”, którego reaktorem naczelnym byłam w latach 1999-2004. Czasopismo to zostało wysoko ocenione przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, które umieściło je w wykazie B, za opublikowany w nim tekst przyznając 11 punktów.

Wyrazem mojego uczestnictwa w międzynarodowej debacie naukowej jest również współpraca z badaczami ze Stanów Zjednoczonych w ramach projektu grantowego NCN, czy też nawiązanie współpracy z portugalskim czasopismem poświęconym studiom amerykańistycznym oraz opublikowanie w nim artykułu. Rezultatem nawiązania współpracy z Uniwersytetem w Grazu jest natomiast publikacja rozdziału w tomie *Configuring America*.

Jestem wykonawcą w dwóch grantach NCN. Pierwszy z nich *Negocjowanie różnic kulturowych w erze komunikacji cyfrowej*, w ramach programu HARMONIA (nr.UMO-2012/04/M/HS6/00517.), był projektem realizowanym w międzynarodowy gronie naukowców. Wśród rezultatów naukowych tego grantu należy wymienić międzynarodową konferencję *Negotiating Cultural Difference in the Digital Era*, zorganizowaną w dniach 2-3 października 2013 roku. Kluczowy wkład wniósł do niej profesor Zygmunt Bauman. Drugim istotnym efektem jest publikacja pracy zbiorowej *Digital Diversities: Social Media and Intercultural Experience* pod redakcją Garry'ego Robsona i Małgorzaty Zachary wydana przez Cambridge Scholars Publishing w serii *Post-Intercultural Communication and Education*. W tomie tym opublikowany został mój tekst *Cosmopolitanism Online and Offline: Social Media and Polish Students in Europe* (ss. 182-198).

Drugi grant NCN *Polska w stosunkach transatlantyckich – narzędzia, perspektywy i znaczenie Polski w kształtowaniu debaty transatlantyckiej*, realizowany w ramach programu SONATA (SYMFONIA, UMO-2011/03/D/HS5/01116), jest w trakcie procesu wykonawczego, a jego zakończenie przewidziane jest na koniec 2016 roku. W ramach tego grantu w dniu 20 marca 2015 roku zorganizowana została konferencja *Back to the Game? Poland in Transatlantic Relations after 1989*, w której udział wzięli wybitni badacze i znawcy tematyki, tacy jak profesor Jan Zielonka,

profesor Andrew Michta i profesor Bogdan Szklarski. Gościem specjalnym był profesor Winfried Fluck z Freie Universitat w Berlinie. W zakresie realizacji tego grantu przygotowywana jest również publikacja anglojęzyczna. Tom zatytułowany *Miracle Fair. Poland in Transatlantic Relations after 1989* został złożony w Wydawnictwie Cambridge Scholar Publishing. Ukaże się w nim mój artykuł *From Domination to Contestation – The Changing Faces of American Popular Culture in Poland after 1989*.

W roku 2014 oraz 2016 byłam również uczestniczką grantów badawczych przyznanych przez John F. Kennedy Institute for North American Studies, Freie Universitat, Berlin, w czasie których prowadziłam kwerendę i konsultowałam wyniki badań z profesorem Winfriedem Fluckiem. W 2014 roku badania dotyczyły amerykańskiej kultury popularnej i jej funkcji społecznych. Kolejny pobyt poświęciłam badaniom nad sylwetką Margaret Fuller – XIX-wiecznej filozofki, pisarki i dziennikarki. W planach na najbliższe kilkanaście miesięcy mam napisanie pierwszej polskiej biografii tej wybitnej Amerykanki.

Ważną domeną mojej aktywności akademickiej jest dydaktyka, którą pojmuję jako tworzenie przestrzeni do nawiązania dialogu i wymiany poglądów. Czytane teksty i oglądane filmy stają się nie tylko przedmiotem analiz, ale też pretekstem do znacznie szerszych i wybiegających poza omawiany temat odniesień. W moim pojęciu w kontekście galopującego rozwoju technologicznego i uzyskanego dzięki temu powszechnego dostępu do wiedzy i informacji zmianie uległ paradygmat relacji mistrz–uczeń. W związku z czym funkcja nauczyciela akademickiego powinna zasadzać się na wypełnianiu roli przewodnika, który prowokuje do myślenia i wyciągania wniosków, a nie jak dotąd roli dawcy i egzekutora jedynie słusznej wiedzy.

Działalność dydaktyczną prowadzę głównie w Instytucie Amerykanistyki i Studiów Polonijnych, ale także w Instytucie Studiów Regionalnych oraz w Instytucie Nauk Politycznych UJ. Wszystkie prowadzone przez mnie zajęcia mieściły się w dziedzinie kulturoznawstwa i dotyczyły bardzo różnorodnej problematyki związanej z kulturą, mediami i filmem – zarówno w perspektywie teoretycznej (kursy „Teoria kultury”, „Poetyka filmu”, „Estetyka filmu”, „Media masowe w społeczeństwach wielokulturowych”, „Kultura audiowizualna w społeczeństwach wielokulturowych”), jak i historycznej („Historia filmu amerykańskiego i kanadyjskiego”, „Historia amerykańskiej prasy”, „Amerykańskie media masowe”). W Instytucie Amerykanistyki i Studiów Polonijnych prowadzę od kilku lat zajęcia w języku angielskim „History of American Press” oraz „Americanization and Anti-Americanism in European Perspective” (dla studentów programu dla obcokrajowców MA in Trans-Atlantic Studies). Przez wiele lat prowadziłam seminarium licencjackie i byłam promotorem 62 prac licencjackich poświęconych różnorodnym formom i aspektom funkcjonowania kultury amerykańskiej. Działalność dydaktyczną realizowałam również poza granicami kraju. W ramach programów Erasmus Staff Mobility wykładałam na następujących uniwersytetach: Linnaeus University w Vaxjo, Szwecja (2009);

Vytantas Magnus University w Kownie, Litwa (2012), Univerzita Karlova w Pradze, Czechy (2012), Universidade de Coimbra w Coimbrze, Portugalia (2013) oraz University of Bologna, Włochy (2016). W roku 2014 wzięłam również udział w programie CEEPUS, prowadząc wykłady na uniwersytecie w Wielkim Tyrnowie w Bułgarii. Od stycznia do maja 2017 roku będę wykładowcą na Utica College, University of Syracuse, w Stanach Zjednoczonych. Pełna lista realizowanych przez mnie kursów znajduje się w załączniku nr 4.

Istotnym dla mojej jednostki macierzystej obszarem działalności pozanaukowej jest moje zaangażowanie w budowanie relacji międzynarodowych z innymi podmiotami akademickimi. Realizuję tę działalność poprzez sprawowanie od roku 2007 roku funkcji koordynatora Programu Erasmus. Na mocy stałych umów współpracujemy z 22 uniwersytetami w Europie. Za osobisty sukces uważam imponującą w porównaniu z innymi jednostkami Uniwersytetu Jagiellońskiego intensywność wyjazdów naszych studentów. Jest to w dużej mierze efektem moich konsekwentnych działań promujących program, a polegających między innymi na organizacji spotkań informacyjnych, wykorzystaniu mediów społecznościowych (m.in. założenie strony stypendystów na Facebooku) oraz zbudowaniu sieci współpracy z byłymi uczestnikami programu. Coraz większe sukcesy odnoszę też w przekonywaniu do wzięcia udziału w programie studentów programu MA in Trans-Atlantic Studies. Za istotne osiągnięcie uznaję także zawarcie umowy w ramach Funduszu Stypendialno-Szkoleniowego z Uniwersytetem w Stavanger (Norwegia). Umowa została podpisana na rok akademicki 2014/2015, a następnie na rok 2015/2016. Najważniejszym osiągnięciem wynikającym z tej umowy jest znakomite wykorzystanie zdobytych funduszy - w ubiegłym roku do Stavanger wyjechało 4 studentów, a w roku 2016 roku 5 studentów, co stanowi największy procentowy udział wykorzystania środków w skali całego Uniwersytetu Jagiellońskiego. We wrześniu 2015 oraz czerwcu 2016 roku sama również wzięłam udział w szkoleniach organizowanych w ramach Funduszu Stypendialno-Szkoleniowego przez Uniwersytet w Stavanger. Dodatkowym efektem tego pobytu było podpisanie umowy bilateralnej w ramach programu Erasmus Plus oraz zaangażowanie naszej jednostki jako partnera w programie Master in Migration and Intercultural Relations (EMMIR) w ramach programu ERASMUS MUNDUS. Dodatkowo z ramienia Instytutu Amerykanistyki i Studiów Polonijnych w latach 2012-2015 koordynowałam program ERANET-PLUS (Erasmus Mundus), otwartego na współpracę naukową z rosyjskimi ośrodkami akademickimi.

W obszarze budowania współpracy międzynarodowej za szczególnie istotne dokonanie uważam koordynowanie współpracy z Uniwersytetem w Lipsku i organizację trzech wspólnych wypraw naukowych do Stanów Zjednoczonych w latach:

- 2009 - *Immigration & Ethnicity. Study Tour through the Upper Midwest of the United States,*
- 2011 - *African Americans in the US South - Traditions and Contemporary Challenges,*
- 2013 - *Immigration, Religion, and Citizenship.*

Ich uczestnikami byli studenci IAIISP oraz studenci uniwersytetu w Lipsku, a głównym organizatorem z ramienia niemieckiej placówki był profesor Hartmut Keil.

Bardzo chętnie angażuję się we wszelkie inicjatywy promujące naukę i działania na rzecz szerszego, nie akademickiego odbiorcy. Niezwykle istotnym wkładem w promowanie nauki uznaję mój udział z ramienia Instytutu Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ w przygotowaniu wystawy *American Dream/Amerykański Sen* w Muzeum Narodowym w Krakowie. Głównymi organizatorami tego wydarzenia były Muzeum Narodowe w Krakowie, Konsulat Amerykański w Krakowie oraz Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ. Pracochłonne przygotowania zaowocowały wspaniałą wystawą, której towarzyszyła wyjątkowo bogaty program edukacyjny. W ciągu 3 miesięcy ekspozycję obejrzało ponad 50 000 zwiedzających. Wystawa została też wyróżniona specjalną nagrodą „Odloty” jako najważniejsze wydarzenie kulturalne 2009 roku. Mój udział w tym przedsięwzięciu polegał na zaangażowaniu eksperckim w procesie opracowania scenariusza wystawy. Byłam także autorem kilkunastu haseł w polsko-angielskim leksykonie *American Dream Exhibition Lexicon* wydanym przez Muzeum Narodowe w Krakowie w 2009 roku. Od chwili tej wystawy zaczęła się też moja współpraca z Konsulatem Amerykańskim w Krakowie, który następnie zaprosił mnie do pomocy przy organizacji kolejnego wydarzenia – wystawy *Andreas Feininger. Nowy Jork, lata czterdzieste* w Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie w dniach 3 lipca–29 sierpnia 2010 roku. W ramach wydarzeń towarzyszących wygłosiłam dwa wykłady publiczne: *Dżentelmen w Nowym Yorku, czyli rzecz o New Yorkerze* oraz *Fotografie zamiast słów – dziennikarstwo według magazynu „Life”*. Dodatkowo w ramach tego projektu wraz ze studentami Instytutu Amerykanistyki i Studiów Polonijnych brałam udział w przygotowaniu Dni Amerykańskich poświęconych Nowemu Jorkowi pod nazwą *New York, New York*, w czasie których odbyły się wystawa fotograficzna (klubokawiarnia Pauza), konferencja studencka oraz liczne spotkania z ciekawymi ludźmi. Wystawy fotograficzne organizowałam również po trzech współorganizowanych przeze mnie wyprawach naukowych do USA. W latach 2010, 2012 i 2016 we współpracy z Wojewódzką Biblioteką w Krakowie oraz przy wsparciu Konsulatu Amerykańskiego w Krakowie zorganizowałam wystawy fotograficzne, które najpierw były prezentowane czytelnikom biblioteki, a następnie pokazywano je w innych bibliotekach w Małopolsce i na Śląsku. Chętnie biorę również udział we wszelkich wydarzeniach przygotowywanych przez studentów Festiwalach (Dni Amerykańskie, Dni Kanadyjskie) oraz regularnych spotkaniach tematycznych tzw. Fire Side Chats organizowanych przez Koło Naukowe Amerykanistów.

Szczegółowe informacje na temat różnych form mojej aktywności dydaktycznej, organizacyjnej oraz popularyzującej naukę, w tym również współpracy międzynarodowej, zawiera załącznik nr. 4.